

יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

בלק (תשי"ו)

פרק כ"ב (ב - כ"ב)

גליון זה הוא המסך גליון בלק תשי"ה, שעסק אף הוא כחלק הראשון של פרק זה
 וביחוד בשאלה הכוללת של המיכת הקללה לברכה, ע' שם שאלה א'.
 כ"ב... אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר...
 כ"ב ויהי אף ה' כי הולך הוא.
 אבובנאל מקטה: אם הוא ית' הרשה את בלעם ללכת, איך אחרי שהלך נאמר "ויהי אף
 אלוקים..." והוא לא הלך אלא ברשותו ובמאמרו?
 בשאלה זו עסקו מפרשים רבים והרי אחדות מתשובותיהם:
במדבר רבה כ"ב: "... אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם" - מכאן אתה למד שבדרך
 שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, סמתחילה נ' לו (י"ב) "לא תלך...", כיון
 שהעין פנים להלון - הלך, טכן כחוב "ויקרא אף..." א"ל הקבה"ו: "רשע אינך
 חפץ באבודן של רשעים הואיל ואתה רוצה לילך ליאבד מן העולם - קום לך".
ראב"ע ע"ס ד"ה בזה החל מן "רק שעמו כסעם סלה לך...".
רשב"ם כ"ב "כי הולך הוא.
רמב"ן כ"ב ד"ה אם לקרא לך; ד"ה ויהי אף אלוקים החל מן "ומה סאמר ר"א איננו...".
 כ"א "ויקרא בלעם בקר.

עקדת יצחק: ידוע שהדברים האסורים או המגונים - השאלה על היתום הוא הסא גדול.
 היתכן, כי כאשר יזכר איט אל רעהו כסתר לאמרו: "נלכה נעביה אלוקים אחרים" או
 "נארכה לזם", וכיוצא בו, סיטיב לו: "אלך ואסאל פי חכט אם אעשה אם לא", שהרי
 סוהר ועומד עליהם תמיד, ואם יטאל - מרשע טאל. כל טכן אם הספתה הוא חכם
 ונביא או קרוב לאלוהיו, טאין לו לומר: "עמוד, ואטמע מה יצוה לי אלוהי" אבל
 ראוי לו, טלא יאכה ולא יטמע כלל, ואע"פ שיאנסוהו - יהרג ואל יעכר. והנה בלעם
 ידע אטר, נסה אלוקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באותות ובטופתים ואת"כ
 הוליק אותם במדבר ארבעים שנה וכו' וכו' הנה היה מחויב שכאטר באו לנסותו
 בטליחות זו, טלא יטאל ולא ינסה ה', אבל יטיב מיד: "הלילה לי אם אטאית עזר ה'
 וצאן מרעיתו" ויריב ויתקוטט בטליתי בלק. והוא לא כן עשה, אבל נסתתח לרע תאותו
 והסכים לטאל מאת האב, הילתם עם בנו ויהרג אותו לפניו... והנה עם כל זה בפעם
 הראסונה ה' הסוב הטיב לו במדת טובו וחסידותו ואטר: לא תלך עמהם... ואולם
 הפעם הסניה כאטר טב ככלב על קיאו - הנה אז יעטו אף ה' ונענה לו באופן טילך על
 כרחו ותראה בטחו וכליטתו לעיני הטרים אטר הטב להתכבד בעינייהם...
ספורנו כ"ב ד"ה אם לקרא לך; קום לך; כ"ב ד"ה כי הולך הוא; ד"ה לסטן לו.
הכתב והקבלה י"ב... יט הפרט גדול בין "הליכה עמהם" ובין "הליכה אתם",
 כאטר "לא תלך עמהם" יורה מניעת הליכה פועלת, טלא יסתתף עמהם לילך, כדי למלאות
 כונת מטאלותם ולטטטט בקללת העם, ולא נכלל בלטון זה מניעת ההליכה מכל וכל;
 אטנם אטר "לך אתם" אין במטעותו כל אם ההליכה בעלטא טאין בה תועלת, כמו
 לטיול ולכבוד; והודיעתנו התורה כונתו הרעה, טבאטת דעתו היתה היטך הצווי, כי
 אטר "וילך עם טרי מאב", אטר יורה על הליכת התועלת, למלא מטאלות לכבם ולטטט
 אותם בקללו את אויביהם.
טלבי"ם יט הבדל בין "אתו" ובין "עמו" - "עמו" מצלין הטורי, ו"אתו" יורה טאחד
 הוא העיקר, וה' הודיעו טילך רק "אתם", טיהיה דעתו נפרד מועתם, טלא ילך בכונה
 להרע ליטראל, והוא הלך "עמם", ועל זה אמר במדרט: "טמה בפורענות טל יטראל
 כטוהם".

1. הסכו את הרעיון שבדברי מדרט במדבר וכו'.
2. כמה דומה מקומנו לפנין "טלה לך מרגלים" לדעת ראב"ע?
3. מה הן טענות רמב"ן נגד הראב"ע? מה בינו לבין הראב"ע?
4. במיטת טהות הטסא אטר הטא בלעם?
5. האם קרוב בעל עקדת יצחק לאחד מטנייהם או בחר לו דרך אחרת?
6. לטט מה עזר ספורנו בפסוק טמואל א' כ"ה ט"ו?
7. התוכל להקיא ראיות מלטון התנ"ך לדעתם טל טני הספרטים האחרונים?
 לפי טל מן המפרטים הנ"ל מתבארת הטליאה בתרגום יונתן טתרגם כ'
 לך אתם - קום קייל עטתן. כ"א וילך עם טרי מאב - ואל עם רבוי
 מאב.

ענה טובה לקוראי גרמנית: לטאלה זו קראו דברי טרנץ רונצווייז
 Das Forageheimliche der biblischen Erzählung
 Buber-Rosenzweig: Die Schrift u. ihre Verdeutschung עמוד 155

ט לטלוח חטובות (גם טאלות) לנחמה ליבוביץ, קרית טטה, ירוטליה